

практ. конф. (Київ, 30 берез. 2023 р.) МВС України, НАВС. Київ : НАВС, 2023. С.58-61.

2. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-ХІІ. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Структура Національної поліції. URL : <https://www.npu.gov.ua/pro-policiju/struktura-nacionalnoyi-policiji>

4. Про Національну поліцію України Закон України від 2 липн. 2015 року № 580-VII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: затв. наказом МВС України від 7 липня 2017 р. №575

6. Князев С. М. Загальна характеристика організації оперативно-розшукової діяльності та негласної роботи Національної поліції України. / *Південноукраїнський правничий часопис* 4-2019, ч. 3 с. 146-151.

Едуард КОПИЛОВ

викладач кафедри

оперативно-розшукової діяльності

Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ПІДРОЗДІЛАМИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Прокуратура України є єдиною системою, що у встановленому чинним законодавством порядку здійснює нагляд за підрозділами, що проводять оперативно-розшукову діяльність [1].

Використання результатів оперативно-розшукової діяльності в умовах воєнного стану, завдання прокурорського нагляду в цій сфері наразі є доволі актуальним питанням. Воно визначає саме прокурорський нагляд як самостійний вид державної діяльності, що полягає у перевірці уповноваженою особою конкретно визначеного об'єкта дотримання ним чинних законів, з метою попередження та виявлення його порушень, а також порушень прав і свобод громадян [2].

Згідно зі ст. 131-1 Конституції України, прокуратура здійснює:

- підтримання публічного обвинувачення в суді;
- процесуальне керівництво досудовим розслідуванням,
- нагляд за негласними та іншими слідчими й розшуковими діями

органів правопорядку;

– представляє інтереси держави в суді [3].

До основних завдань прокурорської діяльності відноситься попередження порушень закону, пов'язаних із обмеженням конституційних прав громадян, їх поновлення в разі допущення вказаних порушень [4].

Як вид діяльності, що здійснюється органами прокуратури, прокурорський нагляд можна визначити як сукупність дій зі спостереження за дотриманням законності у суспільних відносинах, які здійснюються компетентними на те підрозділами із застосуванням наданих законом повноважень та спрямовуються саме на попередження, виявлення й припинення порушень, а також притягнення до відповідальності порушників [5].

Статтею 2 Закону України «Про прокуратуру» визначені функції прокуратри. [6]. Також прокурорський нагляд як самостійний вид державної діяльності, полягає у перевірці уповноваженим суб'єктом конкретного об'єкта дотримання законів для попередження та виявлення порушень вимог чинного законодавства, прав і свобод людини та громадянина [7]. Таким чином, прокуратура сприяє забезпеченню дотримання законності органами досудового слідства та вживає заходів щодо відновлення прав громадян у разі їх порушення [8].

Прокурорський нагляд за підрозділами, які проводять оперативно-розшукову діяльність в умовах воєнного часу проводиться в інтересах держави, та направлений на забезпечення прав і свобод громадян. Але проведений аналіз Конституції України свідчить, що саме вищезазначені питання та їх забезпечення потребують постійного вдосконалення [9].

Прокурору категорично забороняється втручатися в методи та тактичні прийоми оперативно-розшукової діяльності, якщо це не суперечать вимогам чинного законодавства й не порушує права і свободи громадян [10].

Елементи системи прокурорського нагляду працюють більш ефективно, коли націлені на досягнення спільних результатів та несуть рівну відповідальність за їх настання. Саме тому результати роботи прокурора залежать від його компетенцій. В умовах сьогодення керівники оперативних підрозділів направляють матеріали ОРС до відповідного органу досудового розслідування з метою закріплення за цією оперативно-розшуковою справою слідчого для подальшого забезпечення її супроводження [11].

Прокурорський нагляд за діяльністю оперативних підрозділів органів внутрішніх справ є систематичним спостереженням уповноваженими державними органами за роботою оперативних підрозділів з метою забезпечення законності. Засобами такого контролю є перевірки документів, оцінювання професійних знань, умінь, навичок тощо, своєчасне реагування у випадках, коли мають місце факти порушення закону [12].

Удосконалення прокурорського нагляду за оперативними підрозділами дозволяє самостійно та ефективно виконувати завдання відповідно до визначених чинним законодавством функцій. Належна та якісна організація розслідування кримінальних правопорушень передбачає тісну взаємодію між слідчими та уповноваженими підрозділами, які проводять оперативно-розшукову діяльність,

Підводячи підсумок, слід зазначити, що виклики сьогодення, пов'язані з військовою агресією російської федерації вказують на необхідність зміни підходів до функцій та обов'язків окремих правоохоронних органів. Прокурорський нагляд за підрозділами, що проводять оперативно-розшукову діяльність в умовах воєнного стану має дуже важливе значення для впорядкування й удосконалення організації й діяльності оперативних підрозділів поліції. У тому числі діяльності підрозділів, безпосередньо залучених до виявлення та розслідування воєнних та інших злочинів, дотриманні прав та свобод громадян, попередженні та виявленні порушень вимог чинного законодавства, оскільки в умовах сьогодення прокуратура є єдиною системою, яка у встановленому законодавством порядку виконує контрольну функцію нагляду за всіма підрозділами, що проводять оперативно-розшукову діяльність.

Список використаних джерел:

1. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 07.11.2023)
2. Липівський В.В. Поняття та правова природа прокурорського нагляду. Вісник кримінального судочинства. 2016. № 3. С. 165–169.
3. Конституція України 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 09.11.2023).
4. Богатирьова О. І., Галай А. О., Гладун О. З. та ін. Заходи забезпечення кримінального провадження: науково-практичний посібник / за заг. ред. В. Т. Маляренка. Київ : Національна академія прокуратури України, 2015. С. 310.
5. Столітній А. В. Прокурорський нагляд: історія, сучасність, перспектива. Національний юридичний журнал: теорія і практика. 2015. № 3. С. 81–84.
6. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення: 10.02.2023).
7. Шморгун О. С. Прокурорський нагляд за дотриманням законності та дисципліни в діяльності органів виконавчої влади. URL : <http://pravoznavec.com.ua/period/article/4147/%D8> (дата звернення: 02.03.2023).
8. Білічак О. А. Прокурорський нагляд за законністю провадження негласних слідчих (розшукових) дій. *Юридичний вісник*. 2014. № 5. С. 115–120. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12> (дата звернення: 09.11.2023).
9. Копилов Е. В. Формування безпекового середовища суспільства й держави в умовах сьогодення. *Юридичний науковий електронний журнал* № 5-450 2022. С. 34-36.
10. Мукоїда Р. В. Прокурорський нагляд за додержанням законів органами, які

проводять оперативно-розшукову діяльність. *Південноукраїнській правничий часопис*. 2014. №1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pupch_2014_1_47 (дата звернення: 05.11.2023).

11. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : затв. наказом МВС № 575 від 07.11.2017. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text7> (дата звернення 25.05.2023).

12. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992р. № 2135-XII / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12> (дата звернення: 8.11.2023).

Руслан ЛАВРОВ

аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ

СПОСОБИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРАБАНДИ ФАЛЬСИФІКОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Оперативно-розшукова характеристика – це термін, який часто вживається в контексті реалізації функцій оперативних підрозділів правоохоронних органів під час протидії злочинності. Вона сприяє розумінню природи вчинюваних кримінальних правопорушень та цілей протиправної діяльності, пов'язаних із нанесенням шкоди громадському порядку та національній безпеці.

Оперативно-розшукова характеристика становить собою процес збирання, систематизації й аналізу певної інформації для визначення та розуміння окремих елементів протиправної діяльності з метою використання можливостей оперативних підрозділів під час планування та проведення оперативно-розшукових заходів або негласних слідчих (розшукових) дій на різних етапах своєї діяльності для успішної протидії кримінальній протиправності.

Повне розуміння суті кримінальних правопорушень має вирішальне значення для розробки ефективних стратегій протидії злочинності або пом'якшення впливу її суб'єктів на правопорядок.

Оскільки актуальність проблеми розповсюдження серед населення України фальсифікованих лікарських засобів, а також те, що переважна кількість таких ліків потрапляє в Україну шляхом використання організованими групами контрабандних схем, приділення уваги розгляду питання способів здійснення зазначених кримінальних правопорушень, як елемента оперативно-розшукової характеристики, вбачається на часі.

Важливість вивчення способів контрабанди фальсифікованих ліків